

คาดการณ์สถานการณ์ไฟป่า ปี ๒๕๕๒

สถานการณ์ไฟป่า ปี ๒๕๕๑ ที่ผ่านมา

Climate Prediction Center ของ National Weather Service ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งตรวจติดตามการเกิดปรากฏการณ์ เอล นินโญ่ และลา นินญา ได้รายงานในเดือนมีนาคม ๒๕๕๑ ว่ามีความเป็นไปได้ที่จะเกิดการเปลี่ยนผ่านระหว่างปรากฏการณ์เอล นินโญ่ เป็น ลา นินญา ในอีก ๒-๓ เดือนข้างหน้า ต่อมาเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๑ ได้รายงานว่าสภาพของ ปรากฏการณ์ ลา นินญา จะยังคงพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องในช่วง ๓ เดือนข้างหน้า ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ และวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ รายงานว่า ปรากฏการณ์ ลา นินญา มีแนวโน้มว่าจะ มีอิทธิพลต่อไปจนถึงต้นปี ๒๕๕๑

จากผลของสภาวะการเกิดปรากฏการณ์ ลา นินญา ส่งผลให้ฤดูไฟป่าและ สถานการณ์ไฟป่าของปี ๒๕๕๑ ที่ผ่านมา มีความความรุนแรงต่ำกว่าปกติ เนื่องจากฤดูไฟป่าค่อนข้าง สั้นและมีฝนตกกระจายตลอดช่วงฤดูแล้ง ประกอบกับไม่เกิดความกดอากาศสูงปกคลุมประเทศเป็น เวลายาวนานผิดปกติ จึงไม่เกิดปัญหาหมอกควันไฟ โดยเกิดไฟป่าตลอดฤดูไฟป่าทั้งสิ้นเพียง ๕,๕๖๙ ครั้ง พื้นที่ได้รับผลเสียหายจากไฟป่า ๗๐,๘๑๐ ไร่ ซึ่งต่ำกว่าสถิติเฉลี่ยรายปีค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ย รายปีระหว่างปี ๒๕๔๖ -๒๕๕๐ ปรากฏว่าพื้นที่ได้รับความเสียหายจากไฟป่าเฉลี่ยปีละ ๑๓๒,๑๖๗ ไร่)

คาดการณ์สถานการณ์ไฟป่า ปี ๒๕๕๒

Climate Prediction Center รายงานว่าเริ่มการเปลี่ยนผ่านของปรากฏการณ์ ลา นินญา สู่สภาวะปกติ (ENSO-neutral condition) ตั้งแต่กลางปี ๒๕๕๑ เป็นต้นมา และรายงานล่าสุด เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑ ว่าสภาวะปกติ (ENSO-neutral condition) จะยังคงอยู่ต่อไปจนถึงต้นปี ๒๕๕๒ ที่จะมาถึงนี้

ASEAN Special Meteorological Centre (ASMC) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้ ASEAN Agreement on Transboundary Haze Pollution แจ้งประเทศสมาชิกอาเซียนทราบเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๑ ว่าสถานการณ์ไฟป่าในประเทศอินโดนีเซียซึ่งใช้เป็นตัวชี้คาดการณ์สถานการณ์ไฟป่าใน ประเทศไทยได้กลับเข้าสู่สภาวะปกติแล้ว จึงให้ลดระดับการเตรียมพร้อมจากระดับ ๒ ลงเป็นระดับ ๑ (ALERT LEVEL 2 to ALERT LEVEL 1) แต่ต่อมาในวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๑ ASMC กลับแจ้งเพิ่ม การเตรียมความพร้อมจากระดับ ๑ ไปเป็นระดับ ๒ อีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากตรวจพบจากดาวเทียมว่า สถานการณ์ไฟป่าในอินโดนีเซียกลับรุนแรงขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ต่อมาในวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๑ ASMC ได้แจ้งลดระดับการเตรียมพร้อมจากระดับ ๒ ลงเป็นระดับ ๑ อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สถานการณ์ไฟป่าของประเทศอินโดนีเซียในปีนี้อาจจะไม่มีความรุนแรงมากแต่ก็มีการผันผวนอย่าง ผิดปกติ

สำหรับการสะสมของเชื้อเพลิงในป่านั้น พบว่าในป่าเต็งรังมีปริมาณเชื้อเพลิงเฉลี่ยรายเดือนถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๑ ลดลงกว่าปริมาณเชื้อเพลิงเฉลี่ยรายเดือนของปีที่ผ่านมาเล็กน้อย คือลดลง ๓% (ปี ๒๕๕๐ มี ๔,๐๔๑.๒๓ กิโลกรัม/เฮกแตร์ ปี ๒๕๕๑ มี ๓,๙๓๖.๒๖ กิโลกรัม/เฮกแตร์) ในขณะที่ในป่าเบญจพรรณกลับมีปริมาณเชื้อเพลิงเพิ่มมากขึ้นถึง ๔๗% (ปี ๒๕๕๐ มี ๒,๗๓๐.๔๔ กิโลกรัม/เฮกแตร์ ปี ๒๕๕๑ มี ๔,๐๓๑.๖๙ กิโลกรัม/เฮกแตร์)

จากข้อมูลดังกล่าว จึงมีแนวโน้มว่าสถานการณ์ไฟป่าในช่วงปลายปี ๒๕๕๑ ต่อไปจนถึงกลางปี ๒๕๕๒ จะมีความรุนแรงมากกว่าปี ๒๕๕๑ ที่ผ่านมาอย่างแน่นอน แต่ก็จะไม่รุนแรงมากกว่าค่าเฉลี่ยของปีปกติ ยกเว้นไฟที่ไหม้ในป่าเบญจพรรณจะมีความรุนแรงมาก อย่างไรก็ตามสืบเนื่องจากความวิตติพันธ์ผวนอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนของสภาพภูมิอากาศโลกอันเป็นผลเนื่องมาจากภาวะโลกร้อน ทำให้การคาดการณ์สภาวะอากาศและสถานการณ์ไฟป่าในระยะยาวทำได้ยากมากจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเฝ้าติดตามความผันผวนของสภาพภูมิอากาศ อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

อนึ่ง ในส่วนของปัญหาการเกิดมลภาวะจากหมอกควันไฟนั้น ขึ้นอยู่กับความวิตติพันธ์ผวนของสภาพอากาศเป็นสำคัญ หากมีความกดอากาศสูงแผ่ลงมาปกคลุมพื้นที่เป็นเวลานานจนผิดปกติเหมือนในช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๕๐ ที่ผ่านมาก็ อันส่งผลให้เกิดสภาวะที่เรียกว่า *Subsidence inversion* กักควันและไออากาศร้อนจนไม่สามารถลอยขึ้นไปสู่บรรยากาศที่สูงขึ้นไปได้ ทำให้ควันไฟกระจายคลุ้งอยู่ใกล้ระดับพื้นดินเกิดเป็นปัญหามลภาวะจากหมอกควันก็ย่อมเกิดปัญหามลภาวะจากหมอกควันตามมาอย่างแน่นอน ไม่ว่าช่วงนั้นจะเป็นช่วงต้น กลาง หรือปลายของฤดูไฟป่าและไม่ว่าสถานการณ์ ไฟป่าจะมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใดก็ตาม